

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2008

Nr 124

Nr 124

LANDSKAPSLAG

om miljöskydd

Föredragen för Republikens President¹⁾ den 1 februari 2008

Utfärdad i Mariehamn den 14 oktober 2008

I enlighet med lagtingets beslut²⁾ föreskrivs³⁾:

AVDELNING 1 - MILJÖSKYDD

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Syfte

Syftet med denna lag är att främja en hållbar utveckling genom att undvika negativ miljöpåverkan samt genom att undanröja och begränsa skador av sådan påverkan.

Inom verksamhet som medför risk för förorening av miljön ska allmänna principer om försiktighet och aktsamhet, om prevention och minimering av olägenheter, om bästa praxis ur miljösynpunkt samt om förorenarens ansvar tillämpas.

2 §

Ansvarsfördelning och tillämpningsområde

Verksamhetsutövaren ansvarar för verksamhetens miljöpåverkan. Lagen gäller all verksamhet. Vid tillämpning av lagen ska negativ miljöpåverkan utanför landskapet beaktas lika som motsvarande påverkan inom landskapet.

¹⁾ Lagens 51 § har förordnats att förfalla

²⁾ Lr framst. nr 28/2006-2007

Nu bet. nr 7/2006-2007

³⁾ Rådets direktiv:

75/439/EEG, EGT nr L 194, 25.7. 1975, s. 23
78/176/EEG, EGT nr L 54, 25.2. 1978, s. 19
80/68/EEG, EGT nr L 20, 26.1. 1980, s. 80
82/176/EEG, EGT nr L 81, 27.3. 1982, s. 29
83/513/EEG, EGT nr L 291, 24.10. 1983, s. 1
84/491/EEG, EGT nr L 274, 17.10. 1984, s. 11
85/337/EEG, EGT nr L 175, 5.7.1985, s. 40
86/280/EEG, EGT nr L 181, 4.7. 1986, s. 16
91/271/EEG, EGT nr L 158, 30.5. 1991, s. 40
91/676/EEG, EGT nr L 375, 31.12. 1991, s. 1
91/689/EEG, EGT nr L 377, 31.12. 1991, s. 20
96/62/EEG, EGT nr L 296, 21.11. 1996, s. 55
98/70/EG, EGT nr L 350, 28.12.1998, s. 58
1999/13/EG, EGT nr L 85, 29.3. 1999, s. 1
1999/30/EG, EGT nr L 163, 29.6.1999, s. 41
1999/31/EG, EGT nr L 182, 16.7.1999, s. 1
1999/32/EG, EGT nr L 121, 11.5. 1999, s. 13

Europeiska Parlamentets och Rådets direktiv:

2008/1/EG, EGT nr L 24, 29.1.2008, s. 8
2006/21/EG, EGT nr L 102, 11.4.2006, s. 15
2006/11/EG, EUT nr L 64, 4.3.2006, s. 52
2006/12/EG, EGT nr L 114, 27.4.2006, s. 9
2004/107/EG, EGT nr L 23, 26.1.2005, s. 3
2004/42/EG, EGT nr L 143, 30.4.2004, s. 87
2002/96/EG, EGT nr L 37, 13.2.2003, s. 24
2002/49/EG, EGT nr L 189, 18.7.2002, s. 12
2002/3/EG, EGT nr L 67, 9.3.2002, s. 14
2001/81/EG, EGT nr L 309, 27.11.2001, s. 22
2001/80/EG, EGT nr L 309, 27.11.2001, s. 1
2000/76/EG, EGT nr L 332, 28.12.2000, s. 91
2000/69/EG, EGT nr L 313, 13.12.2000, s. 12
2000/60/EG, EGT nr L 327, 22.12.2000, s. 1
2000/53/EG, EGT nr L 269, 21.10.2000, s. 34
2000/14/EG, EGT nr L 162, 3.7.2000, s. 1
94/63/EG, EGT nr L 365, 31.12. 1994, s. 24

3 § *Definitioner*

I denna lag använda begrepp ska ha den betydelse som anges i denna paragraf.

Miljöpåverkan är en sådan direkt eller indirekt, positiv eller negativ miljöeffekt som följer av att en verksamhet genomförs eller inte genomförs.

Negativ miljöpåverkan är sådan miljöpåverkan som medför

- a) olägenhet för människors hälsa,
- b) skada på naturen och dess funktioner,
- c) hinder för eller väsentligt försvårande av nyttjandet av naturresurser,
- d) minskad allmän trivsel eller försämring av kulturvärden,
- e) försämring av miljöns lämplighet att nyttjas för rekreationsändamål,
- f) skada på egendom eller olägenhet att nyttja den eller
- g) annan jämförbar kränkning av allmänt eller enskilt intresse.

Miljöförorening är direkt eller indirekt överföring genom mänsklig verksamhet av ämnen, vibrationer, buller, ljus, lukt, värme eller annan energi till luft, vatten eller mark som kan medföra negativ miljöpåverkan.

Utsläpp är direkt eller indirekt miljöförorening från punktkällor eller diffusa källor.

Utsläppsgränsvärde är den mängd uttryckt med särskilda parametrar alternativt den koncentration av eller nivå på ett utsläpp som inte får överskridas under en given tidsperiod eller flera angivna tidsperioder.

Olägenhet för människors hälsa är störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka den enskilda människans eller befolkningens livsmiljö och hälsa menligt.

Verksamhet är en specifik aktivitet eller åtgärd som är varaktig, tillfällig eller av engångskaraktär.

Verksamhetsutövare är en juridisk eller fysisk person som bedriver en verksamhet samt den som har den faktiska beslutanderätten i fråga om verksamheten.

Bästa tillgängliga teknik är den tekniskt och ekonomiskt genomförbara metod som så effektivt som möjligt hindrar eller förebygger negativ miljöpåverkan. I landskapsförordning bestäms närmare vilka omständigheter som ska beaktas vid bedömningen och definitionen av bästa tillgängliga teknik.

Definitioner i den lagstiftning som nämns i 10 § och bestämmelser utfärdade med stöd av sådan lagstiftning har om inget annat stadgas den betydelse som där anges.

2 kap. *Allmänna kravbestämmelser*

4 §

Allmänna miljöhänsyn

Vid all verksamhet ska förfaras så att ändamålet nås med minsta möjliga negativa miljöpåverkan utan att denna miljöhänsyn blir oskälig. Verksamhetsutövaren ska därvid vidta sådana åtgärder som rimligen kan krävas för att negativ miljöpåverkan undviks, undanröjs eller begränsas.

I yrkesmässig verksamhet ska bästa tillgängliga teknik alltid tillämpas.

Gränsvärden, kvalitetsnormer eller andra specifika normer får aldrig åsidosättas.

5 §

Förorening av mark

Ämnen och avfall får inte lämnas eller släppas ut i marken så att marken förorenas på ett sätt som kan leda till negativ miljöpåverkan.

Verksamhetsutövare som orsakat förorening som avses i 1 mom. ska sanera och återställa marken i ett sådant skick att negativ miljöpåverkan undanröjs eller om det inte är möjligt begränsas i så stor utsträckning som möjligt. Om föroreningen har skett med samtycke av områdets innehavare eller om innehavaren vid förvärv har känt till eller bort känna till föroreningen svarar innehavaren och verksamhetsutövaren solidariskt för åtgärder enligt denna bestämmelse.

6 §

Platsval

Verksamhet som kan medföra risk för negativ miljöpåverkan får, om inte platsen i stads- eller byggnadsplan reserverats för sådan verksamhet, endast förläggas till plats som är lämplig för ifrågavarande verksamhet med beaktande av verksamhetens art samt sannolikhet för och omfattning av negativ miljöpåverkan.

7 §

Verksamhetsutövarens organisation

Verksamhetsutövaren ska ha tillräcklig kunskap om verksamhetens miljöpåverkan och om möjligheterna att förebygga och begränsa dess negativa miljöpåverkan samt organisera sin verksamhet så att den sköts med iakttagande av den allmänna miljöhänsyn som avses i 4 §.

8 §

Rapporteringskyldighet

Verksamhetsutövaren ska utan dröjsmål informera tillsynsmyndigheten om sådan oförutsedd miljöförorening från den egna verksamheten som kan medföra risk för negativ miljöpåverkan som inte är ringa.

AVDELNING 2 - TILLSTÅND OCH MILJÖGRANSKNING

3 kap.

Allmänna bestämmelser om tillstånd och miljögranskning

9 §

Tillstånds- och miljögranskningsmyndighet

Prövningsmyndighet för tillstånd och miljögranskning enligt denna lag är Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

10 §

Krav på tillstånd och miljögranskning

Tillstånd krävs för verksamhet som förutsätter tillstånd enligt

- a) vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland, nedan vattenlagen,
- b) landskapslagen (1981:3) om renhållning, nedan renhållningslagen och
- c) Europeiska gemenskapens rättsakter på miljöområdet vilka specificerats i landskapsförordning.

Tillstånd krävs för följande verksamheter:

- a) Kraftverk, pannanläggning eller annan anläggning som använder brännbara ämnen avsedd för produktion och distribution av fem megawatt eller mer.
- b) Vindkraftverk eller grupper av vindkraftverk för produktion och distribution av fem megawatt eller mer.
- c) Flygplats med en huvudrullbana som är 1 200 meter eller längre.
- d) Hamn som i huvudsak är avsedd för handelssjöfart och som är lämplig för fartyg med en bruttodräktighet av 1 350 bruttoton eller mer.
- e) Varv med kapacitet för fartyg med en bruttodräktighet av 1 350 bruttoton eller mer.
- f) Lager för olja, petrokemiska eller kemiska produkter med en lagringsvolym för 1 000 kubikmeter eller mer.
- g) Djurhållande verksamhet med minst 150 djurenheter som avses i bestämmelser som utfärdats med stöd av vattenlagen.
- h) Bryggeri med en produktionskapacitet av minst en miljon liter per år.
- i) Träskyddsbehandlingsanläggning som behandlar virke genom tryck- eller vacuumimpregnering.

j) Anläggning för motorsport med en sammanlagd asfalterad banyta som överstiger 30 000 kvadratmeter.

Den som utför eller ämnar utföra verksamhet som inte omfattas av krav på tillstånd enligt denna lag kan söka tillstånd härför även om tillståndsplikt inte föreligger.

Miljögranskning krävs för verksamheter som förutsätter miljögranskning enligt vattenlagen eller renhållningslagen. Miljögranskning krävs därtill för verksamhet som landskapsregeringen med stöd av 52 § belagt med krav på miljögranskning. Miljögranskning krävs dock inte om verksamheten samtidigt är föremål för tillstånd eller ansökan om tillstånd enligt denna lag.

11 §

Krav på tillstånd och miljögranskning för ändrad eller utvidgad verksamhet

Tillståndsprovning och miljögranskning krävs, utöver vad som följer av 10 §, även för väsentlig utvidgning eller ändring av verksamhet som tidigare varit föremål för tillståndsprovning eller miljögranskning. Ändring eller utvidgning av omfattning som i sig själv kräver tillstånd eller miljögranskning enligt 10 § ska därvid alltid anses vara väsentlig.

Ärende som gäller ändring eller utvidgning av verksamhet avgörs enligt det förfarande som gäller ny verksamhet av motsvarande total omfattning.

12 §

Ansökan om tillstånd och miljögranskning

Ansökan om tillstånd eller miljögranskning lämnas till prövningsmyndigheten. Ansökan ska innehålla sådana uppgifter om sökanden, verksamheten och dess miljöpåverkan, part och förhållandena i övrigt som krävs för provningen. För verksamheter som omfattas av krav på tillstånd enligt direktiv 1996/61/EG gäller de bestämmelser avseende ansökans innehåll som framgår av nämnda direktiv.

Prövningsmyndigheten skall, utöver vad som gäller enligt förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland, utan dröjsmål tillkännage ansökan för allmänheten genom elektronisk publicering. Av publiceringen ska framgå vilken verksamhet ansökan avser, platsen för verksamheten, sökandens namn samt kontaktuppgifter till den enhet eller tjänsteman hos myndigheten som ansvarar för ärendets beredning. Under ärendets beredning ska därefter uppgifter om beredningens olika faser samt kända och beräknade datum av betydelse för ärendets beredning publiceras elektroniskt.

13 §

Hörande av part

Hörande av part i ärende som rör tillstånd eller miljögranskning enligt denna lag kan om antalet parter överstiger 30 eller om antalet är okänt ske genom annons i en på orten allmänt utkommande tidning.

14 §

Meddelande av beslut

Beslut om tillstånd eller miljögranskning ska, utöver vad som gäller enligt förvaltningslagen för landskapet Åland, tillkännages allmänheten genom elektronisk publicering under minst 21 dagar.

4 kap. Miljögranskning

15 §

Beslut med anledning av miljögranskning

Prövningsmyndigheten ska granska ansökan om miljögranskning. Om myndigheten finner grundad anledning att anta att verksamheten inte är förenlig med denna lag eller den lagstiftning som nämns i 10 §, ska myndigheten pröva dess laglighet. Myndigheten ska därvid meddela detta till den sökande och redovisa sina grunder för antagandet. Myndigheten kan informera om vad som måste iaktas för att verksamheten ska vara förenlig med lag samt om verksamheten helt eller delvis inte kan förverkligas i enlighet med lag. I 24 § finns närmare bestämmelser om vilka instruktioner myndigheten kan meddela.

Görs ingen prövning eller krävs inga instruktioner som avses i 1 mom. ska myndigheten anteckna ansökan till kännedom samt meddela sökanden att ansökan inte föranleder vidare åtgärder.

I samband med granskning eller prövning av ansökan kan myndigheten besluta att ny miljögranskning ska göras inom viss tid samt om tidpunkt för eventuell revidering av instruktioner meddelade enligt 1 mom.

Besvär över beslut fattade av prövningsmyndigheten i enlighet med 1 - 3 mom. anförs hos Ålands förvaltningsdomstol. Besvärmyndigheten kan förbjuda verkställighet av granskningsbeslut.

5 kap. Tillstånd

16 §

Meddelande om ansökan

Ansökan ska, under minst 21 dagar innan myndigheten beslutar i ärendet, meddelas elek-

troniskt utöver vad som gäller enligt förvaltningslagen för landskapet Åland. I meddelande ska anges ärendets art samt var ansökan jämte övriga handlingar som under beredningen tillförts ärendet finns tillgängliga.

Var och en har rätt att under meddelandetiden skriftligen yttra sig över ansökan.

17 §

Förutsättningar för tillstånd

Tillstånd ska beviljas om verksamheten kan förverkligas i enlighet med denna lag och den lagstiftning som nämns i 10 §.

Om verksamheten inte uppfyller förutsättningarna enligt 1 mom. ska tillståndet i första hand förenas med sådana villkor enligt 24 och 25 §§ som skäligen kan krävas för att förutsättningarna ska vara uppfyllda. Om sådana villkor inte är tillräckliga för att verksamheten ska kunna förverkligas i enlighet med nämnda förutsättningar ska ansökan avslås.

18 §

Tillståndets innehåll och giltighetstid

I beslut om tillstånd ska noggrant anges tillståndshavaren, den verksamhet tillståndet avser, platsen för verksamheten och eventuella utsläppspunkter samt de villkor som ska gälla för verksamheten. Avser beslutet rätt till förfogande över annans egendom enligt 3 kap. vattenlagen, ska särskilt anges vilken rätt som medges och de särskilda villkor som ska gälla för utnyttjande av denna samt i tillämpliga fall fastställas överenskommelse om ersättning.

Tillstånd ska beviljas tillsvidare om inte särskilda skäl föranleder att giltighetstiden begränsas.

I ett tillstånd som beviljats tillsvidare ska bestämmas inom vilken tid ansökan om granskning och revidering av tillståndsvillkor senast ska lämnas.

I ett tidsbegränsat tillstånd ska anges när ansökan om nytt tillstånd senast ska lämnas. Av särskilda skäl kan också ett tillstånd som beviljats för en viss tid innehålla bestämmelser om revidering av villkor.

19 §

Tidpunkt för inledande av verksamheten

Prövningsmyndigheten kan, under förutsättning att sökanden ställer godtagbar säkerhet för de skador, olägenheter och kostnader som verksamheten kan föranleda samt för kostnaderna för återställande om verksamheten vid senare prövning befinns otillätlig, på sökandens begäran besluta att ett tillståndsbeslut får verkställas även innan det vunnit laga kraft ifall

a) avvaktan annars kan antas förorsaka sökanden betydande skada eller olägenhet,

b) verkställigheten inte medför bestående negativ miljöpåverkan som inte är ringa och

c) beslutet inte gör ändringssökande onödigt.

Verkställighet enligt 1 mom. får inte beviljas för beslut om tillstånd enligt 3 kap. vattenlagen om tillstånd till förfogande över annans egendom. Besvärsmyndigheten kan förbjuda verkställighet av tillståndsbeslutet.

20 §

Återkallande av tillstånd

Prövningsmyndigheten kan på initiativ av tillsynsmyndigheten besluta att återkalla tillstånd innan tillståndets giltighet löpt ut om

a) tillståndet har beviljats till följd av att sökanden har lämnat oriktiga uppgifter,

b) tillståndshavaren trots upprepade tillsynsåtgärder enligt 30 § åsidosätter villkor om minskande av verksamhetens negativa miljöpåverkan,

c) tillståndet överlåts till verksamhetsutövare som efter prövning inte bedöms uppfylla förutsättningarna avseende verksamhetsutövaren eller

d) förutsättningarna för fortsatt verksamhet inte kan uppfyllas genom en revidering av tillstånds villkoren i enlighet med 22 §.

I beslut om återkallande med stöd av 1 mom. c eller d punkten ska tid för avveckling av verksamheten som är skäligen i förhållande till verksamhetens art, omfattning och gjorda investeringar ges.

21 §

Tillståndets upphörande

Tillstånd gäller tills dess giltighet löper ut. Om innehavare av tidsbegränsat tillstånd har lämnat in en ansökan om nytt tillstånd inom den tid som stadgats i tillståndsbeslutet, upphör tillståndet dock att gälla först när beslut med anledning av ny ansökan vunnit laga kraft.

Tillståndet upphör trots vad som stadgas i 1 mom. även att gälla då

a) det återkallas med stöd av 20 §,

b) tillståndshavaren meddelar tillsynsmyndigheten att verksamheten inte påbörjas eller upphör,

c) verksamheten varit nedlagd under fem år i följd,

d) verksamheten inte påbörjats eller åtgärder av väsentlig betydelse för påbörjandet inte har vidtagits inom fem år från det att beslut om tillstånd vunnit laga kraft eller

e) ansökan om revidering av tillståndsvillkor enligt 22 § inte gjorts inom föreskriven tid.

22 §

Revidering av tillståndsvillkor

Tillståndsinnehavaren kan anhålla hos prövningsmyndigheten om revidering av tillståndsvillkor. Prövningsmyndigheten kan besluta att revidering av tillståndsvillkor, som gäller annan verksamhet än sådan som är tillståndspliktig enligt direktiv 1996/61/EG, inte behöver genomföras om revideringen är uppenbart onödigt. Prövningsmyndigheten kan därvid besluta om ny tidpunkt för revidering.

Prövningsmyndigheten kan därtill på ansökan av tillsynsmyndigheten eller part besluta om revidering av tillståndsvillkor då

a) den negativa miljöpåverkan som utnyttjandet av tillståndet medför är väsentligt större än vad som kunde förutses vid tillståndsprovningen,

b) de omständigheter som rådde då tillståndet beviljades har ändrats väsentligt,

c) den bästa tillgängliga tekniken har utvecklats så att verksamhetens negativa miljöpåverkan kan minskas väsentligt utan oskäliga kostnader för verksamhetsutövaren eller

d) det är nödvändigt för verkställigheten av internationella fördrag som är förpliktande för landskapet.

Ansökan om revidering av tillståndsvillkor behandlas i tillämpliga delar som ansökan om tillstånd.

23 §

Överlåtelse av tillstånd

Tillstånd kan inte överlåtas annat än tillsammans med den verksamhet, den fastighet eller den anläggning som tillståndet avser. Överlåtelsen ska anmälas till tillsynsmyndigheten av förvärvaren.

Prövningsmyndigheten kan på ansökan av tillsynsmyndigheten, tillståndsöverlåtaren eller förvärvaren pröva huruvida förutsättningarna avseende verksamhetsutövarens organisation enligt 7 § finns.

6 kap.

Instruktioner och villkor i samband med miljöprovning

24 §

Instruktioner och villkor för att minska negativ miljöpåverkan

Prövningsmyndigheten kan i enlighet med 15 och 17 §§ besluta om instruktioner respektive villkor rörande

a) förbud mot utsläpp, förebyggande och begränsning av utsläpp samt utsläppsplats varvid utsläppsgränsvärden ska anges för sådana

förorenande ämnen som kan antas finnas i betydande mängder,

b) avfallshantering samt om förebyggande och begränsning av avfall och av avfallets skadliga verkningar,

c) åtgärder vid störningar och exceptionella situationer,

d) åtgärder efter att verksamheten upphört såsom istandsättning och sanering av områden samt förebyggande av vidare utsläpp och

e) andra åtgärder för att förebygga och begränsa negativ miljöpåverkan eller den skada som negativ miljöpåverkan medför.

Om det trots instruktioner eller villkor enligt 1 mom. krävs kan prövningsmyndigheten besluta om instruktioner respektive villkor som begränsar produktionsmängd.

Instruktioner och villkor enligt 1 mom. får inte vara utformade så att de föreskriver om användning av en specifik teknik.

Instruktioner och villkor enligt denna paragraf kan vara strängare än bestämmelser om gränsvärden, miljö kvalitetsnormer eller specificerade minimikrav. Sådana bestämmelser får inte åsidosättas i tillståndsvillkor och ska, om de är strängare än tillståndsvillkor, iakttas om de utfärdats efter att ett tillstånd beviljats.

25 §

Villkor om ställande av säkerhet

Om inte verksamhetsutövaren anses vara solvent kan prövningsmyndigheten i tillståndsärendet besluta om villkor om att verksamhetsutövaren ska ställa en ekonomisk säkerhet som är tillräcklig för de skador, olägenheter och kostnader som verksamheten kan föranleda.

26 §

Föreskrifter om egenkontroll

Prövningsmyndigheten kan i samband med granskning av ansökan om miljögranskning, beslut om tillstånd eller revidering av tillståndsvillkor besluta om sådana föreskrifter om egenkontroll och redovisning av verksamhetens utsläpp, avfall och avfallshantering, drift, miljöpåverkan samt av miljöns tillstånd efter avslutad verksamhet som krävs för utövande av tillsyn. Vid krav på egenkontroll av utsläpp ska mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod anges.

Föreskrifter enligt 1 mom. kan åläggas flera verksamhetsutövare gemensamt. Prövningsmyndigheten kan vid behov besluta om fördelning av kostnader för sådan gemensam kontroll.

Prövningsmyndigheten kan, om områdets innehavare inte själv gett sitt samtycke därtill

och om det inte orsakar innehavaren nämnvärt men, bevilja verksamhetsutövaren rätt att beträda annan tillhörigt område för utövande av kontroll som avses i 1 mom.

Prövningsmyndigheten kan ålägga verksamhetsutövaren att lägga fram en plan för egenkontroll till tillsynsmyndigheten och besluta att verksamheten inte får inledas förrän tillsynsmyndigheten har godkänt planen.

AVDELNING 3 - MILJÖTILLSYN

7 kap.

Allmänna bestämmelser om tillsyn

27 §

Tillsyn och tillsynsmyndighet

Tillsyn enligt denna lag syftar till att tillse och genomdriva efterlevnad av bestämmelserna i denna lag, den lagstiftning som nämns i 10 § samt bestämmelser och beslut som utfärdats med stöd av sådan lagstiftning.

Tillsynsmyndighet enligt denna lag är Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Kommunen är tillsynsmyndighet för verksamhet som förutsätter kommunalt avloppstillstånd enligt 6 kap. 20 § 2 mom. vattenlagen.

En person som tillsynsmyndigheten förordnat därtill har rätt att för tillsynen vidta de åtgärder som tillsynsmyndigheten är befogad till enligt denna lag.

28 §

Tillsynsbefogenheter

Tillsynsmyndigheten har rätt att av en verksamhetsutövare eller en annan myndighet utan hinder av bestämmelser om tystnadsplikt få de upplysningar och handlingar som den behöver för sin verksamhet.

Tillsynsmyndigheten har rätt att i tillsyns syfte göra inspektioner. Tillsynsmyndigheten har därvid rätt att

a) beträda annans område,

b) få tillträde till platser där det finns grundad anledning att anta att verksamhet som kan medföra negativ miljöpåverkan bedrivs eller har bedrivits,

c) dokumentera verksamhet och dess miljöpåverkan samt att

d) göra undersökningar, utföra mätningar och ta prov.

Tillsyn får inte utövas på plats som omfattas av hemfriden med mindre att det är nödvändigt för att skydda liv, hälsa, egendom eller miljön.

8 kap. Tillsynsåtgärder

29 §

Åtgärder vid försummad miljöprovning

Bedriver någon verksamhet utan föregående tillståndsprövning eller miljögranskning trots att sådan krävs ska tillsynsmyndigheten förplikta verksamhetsutövaren att, vid äventyr att verksamheten annars avbryts, inom viss tid, dock högst två månader, ansöka om tillstånd eller miljögranskning samt anmäla överträdelserna för eventuellt åtal. Om verksamheten medför bestående negativ miljöpåverkan som är betydande kan tillsynsmyndigheten besluta att med omedelbar verkan helt eller delvis förbjuda verksamheten till dess att tillstånds- eller miljögranskningsärendet avgjorts.

30 §

Åtgärder vid åsidosättande av övriga bestämmelser

Åsidosätter en verksamhetsutövare en annan bestämmelse i denna lag, den lagstiftning som nämns i 10 § eller bestämmelse, beslut eller villkor som utfärdats med stöd av sådan lagstiftning ska tillsynsmyndigheten ålägga verksamhetsutövaren att inom viss tid rätta till försummelsen samt förbjuda verksamhetsutövaren att fortsätta eller upprepa överträdelserna. Beslutet ska förenas med vite eller äventyr att myndigheten på den ansvariges bekostnad låter utföra det som lämnats ogjort. Vid behov ska tillsynsmyndigheten även anmäla överträdelserna för eventuellt åtal.

Beslut enligt 1 mom. kan i brådskande fall interimistiskt fattas av för tillsynen förordnad tjänsteman. Sådant ärende ska utan dröjsmål föras till en behörig beslutsfattare. Interimistiskt beslut är i kraft tills dess att en behörig beslutsfattare avgjort ärendet.

Tillsyn enligt denna paragraf omfattar inte rådighetsfrågor som regleras i 2 kap. vattenlagen.

31 §

Åläggande att avhjälpa skada

Om åsidosättande som avses i 30 § medför eller har medfört negativ miljöpåverkan som inte är ringa kan tillsynsmyndigheten ålägga verksamhetsutövaren att avhjälpa skadan vid vite eller äventyr att avhjälpandet annars utförs på verksamhetsutövarens bekostnad. Beträffande miljöförhållanden och omständigheter som rådde före överträdelserna ska utredningar göras på verksamhetsutövarens bekostnad, såvida sådan utredning inte är uppenbart obehövlig.

32 §

Åläggande om redovisning av miljöpåverkan

Tillsynsmyndigheten kan, om det finns grundad anledning att anta att verksamhet inte är förenlig med denna lag, den lagstiftning som nämns i 10 § eller bestämmelser och beslut givna med stöd av sådan lagstiftning, ålägga en verksamhetsutövare att redovisa verksamhetens miljöpåverkan.

33 §

Ingripande vid fara

Om verksamhet eller anläggning innebär betydande fara för negativ miljöpåverkan eller allvarlig olägenhet kan, om den ansvarige inte omedelbart kan åläggas vidta rättelse, tillsynsmyndighet på landskapets bekostnad avhjälpa faran. Kostnaderna härför ska, om faran beror på försummelse från verksamhetsutövarens sida, återkrävas av denna.

34 §

Ålägganden vid avslutande av verksamhet

Om tillståndsbeslut eller beslut med anledning av miljögranskning inte innehåller tillräckliga bestämmelser eller om verksamheten inte är tillstånds- eller miljögranskningspliktig kan tillsynsmyndigheten besluta om sådana undersökningar, åtgärder och försiktighetsmått i samband med eller efter avslutande av verksamhet som krävs för att en verksamhet ska avslutas på ett sätt som är förenligt med denna lag, den lagstiftning som nämns i 10 § samt bestämmelser och beslut utfärdade med stöd av sådan lagstiftning.

AVDELNING 4 - STRAFF OCH ERSÄTTNINGANSVAR

9 kap. Straff

35 §

Miljöförstöring

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet släpper ut eller lämnar ämne, vibrationer, buller, ljus, lukt, värme eller annan energi eller något annat sådant i miljön i strid med denna landskapslag, i 10 § nämnda landskapslagar eller med stöd av dem utfärdade bestämmelser eller villkor så att gärningen är ägnad att förorena miljön eller orsaka fara för hälsan döms för miljöförstöring till böter eller fängelse i högst två år.

36 §

Grov miljöförstöring

Den som vid miljöförstöring

a) med beaktande av åsamkad eller hotande skadas långvarighet, omfattning eller andra omständigheter orsakar skada eller risk för skada för miljön eller hälsan som är synnerligen stor eller

b) begått brottet trots instruktion som meddelats med stöd av 24 § eller trots förpliktigande eller förbud som har givits med anledning av ett förfarande som avses i 29 eller 30 §§, och brottet även bedömt som en helhet är grovt, ska för *grov miljöförstöring* dömas till fängelse i minst fyra månader och högst sex år.

37 §

Miljöförseelse

Om miljöförstöringen med hänsyn till den fara eller skada som har vållats miljön eller hälsan varit mindre betydande ska gärningsmannen dömas för *miljöförseelse* till böter eller fängelse i högst sex månader.

För miljöförseelse döms även den som försummar skyldigheten i 10 och 11 §§ att ansöka om tillstånd eller miljögranskning om inte gärningen ska bestraffas som miljöförstöring.

38 §

Miljöförstöring av oaktsamhet

Den som av annan än grov oaktsamhet ingriper i miljön på det sätt som avses i 35 §, med beaktande av åsamkad eller hotande skadas långvarighet, omfattning eller andra omständigheter, orsakar skada eller risk för skada för miljön eller hälsan som är synnerligen stor döms för *miljöförstöring av oaktsamhet* till böter eller fängelse i högst ett år.

39 §

Brott mot landskapslagen om miljöskydd

Den som på annat än ovan i detta kapitel nämnt sätt uppsåtligt eller av oaktsamhet

a) inleder tillståndspliktig verksamhet före det att beslut om tillstånd vunnit laga kraft,

b) inleder miljögranskningspliktig verksamhet före ansökan om miljögranskning avgjorts,

c) åsidosätter en skyldighet som grundar sig på en instruktion, ett villkor, en föreskrift eller ett åläggande givet av en myndighet med stöd av denna lag,

d) åsidosätter en skyldighet som följer av europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2037/2000 om ämnen som bryter ner ozonskiktet eller

e) bryter mot förbudet i 5 § 1 mom. eller mot en landskapsförordning som utfärdats med stöd av

denna lag eller den lagstiftning som nämns i 10 § ska dömas till böter för *brott mot landskapslagen om miljöskydd* om strängare straff för gärningen inte bestäms på något annat ställe i lag.

40 §

Straffbestämmelser i speciallagar

Begås ett brott som avses i 9 kap. vattenlagen tillämpas i första hand bestämmelserna i nämnda kapitel och landskapslag. Straffbestämmelserna i renhållningslagen tillämpas vid sidan av bestämmelserna i detta kapitel.

**10 kap.
Ersättning**

41 §

Tillämpliga bestämmelser

Om annat inte bestäms på något annat ställe i lag ska miljöskador som orsakas av verksamhet som avses i denna lag i tillämpliga delar ersättas enligt lagen om ersättning för miljöskador (FFS 737/1994). På ersättningsfrågor i samband med vattentillstånd tillämpas vattenlagen.

Ändringar i lagen om ersättning för miljöskador gäller i landskapet om inte annat bestäms i denna lag.

**AVDELNING 5 - ÖVRIGA
BESTÄMMELSER****11 kap.
Förordningsmakt**

42 §

Utsläpp

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda bestämmelser om rikt- och gränsvärden för, begränsning av, förbud mot samt övervakning och kontroll av

a) utsläpp av hälso- eller miljöfarliga ämnen i miljön eller allmänt avlopp,

b) särskilt störande buller eller skakningar under bestämda tider och

c) utsläpp eller deponering av slam som innehåller hälso- eller miljöfarliga ämnen.

43 §

Miljökvalitet

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda miljökvalitetsnormer och andra bestämmelser om miljökvalitet samt om övervakning av miljökvalitet som är behövliga

för att klara de allmänna förutsättningarna som avses i 1 §.

44 §

Särskilda bestämmelser för enskilda typer av verksamheter

Landskapsregeringen kan för en viss typ av verksamhet genom landskapsförordning besluta om närmare bestämmelser avseende begränsning och kontroll av samt metoder för att minska verksamhetens negativa miljöpåverkan och risk för sådan påverkan. Landskapsregeringen kan samtidigt besluta att miljögranskning av ifrågavarande typ av verksamheter endast ska avse dessa bestämmelser och kan därvid undanta verksamheten från miljögranskning enligt denna landskapslag och den lagstiftning som nämns i 10 § i övrigt.

45 §

Bemyndigande att utföra verksamhet utan föregående miljögranskning

Landskapsregeringen kan för en enskild typ av verksamhet besluta att hela eller delar av föreskriven miljögranskning inte krävs om verksamheten utförs av en person som uppfyller av landskapsregeringen fastställda krav och som landskapsregeringen bemyndigat att utan föregående granskning utföra ifrågavarande verksamhet. Bemyndigandet kan ges för högst fem år i taget.

Den som bemyndigats enligt 1 mom. svarar för att åtgärd som vidtagits inom ramen för bemyndigandet utförs i enlighet med vad som följer av denna lag. Den bemyndigade ska, vid äventyr att bemyndigandet annars återkallas, informera tillsynsmyndigheten om plats och tidpunkt för åtgärder som den vidtagit inom ramen för bemyndigandet. Bemyndigande som återkallats kan återfås efter ny prövning, dock tidigast efter tre år från återkallandet. Vid beslut om bemyndigande ska den bemyndigade informeras om förutsättningarna för återkallande.

46 §

Rapporteringsplikt

Landskapsregeringen kan, om det av synnerliga skäl krävs för övervakningen av särskilt betydande miljöförhållanden, genom landskapsförordning besluta om rapporteringsplikt för genomförande av viss typ av åtgärd. Verksamhetsutövaren kan därvid åläggas att inom 30 dagar efter verksamhetens genomförande informera tillsynsmyndigheten om plats och tidpunkt för den aktuella verksamheten.

47 §

EG-förordningar

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning besluta att bestämmelser om tillsyn i denna lag ska gälla även i fråga om tillsyn över efterlevnaden av EG:s förordningar inom området miljö rätt samt att sådana bestämmelser utöver vad som följer av 15 och 17 §§ ska utgöra grund för beslut med anledning av ansökan om miljögranskning respektive förutsättningar för tillstånd.

48 §

Mark

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning inta närmare bestämmelser om

- a) de med hänsyn till olika markanvändningsändamål högsta tillåtna halterna av skadliga ämnen i mark och om de halter som ska läggas till grund för bedömningen av föroreningsgraden och saneringsbehovet,

- b) behandling och isolering av förorenade marksubstanser,

- c) de tekniska krav som ställs på saneringen samt om

- d) kontroll och tillsyn.

Landskapsregeringen kan utfärda i 1 mom. avsedda landskapsförordningar som i tillämpliga delar gäller även avlagringar på botten i vattenområde.

49 §

Ämnen

I det fall att användningen av ett bränsle, ämne, preparat eller en produkt medför eller med fog kan antas medföra olägenhet för hälsan eller miljön kan landskapsregeringen genom landskapsförordning utfärda bestämmelser om

- a) begränsning av eller förbud mot tillverkning, överlåtelse eller användning av bränslet, ämnet, preparatet eller produkten och om

- b) sammansättningen och märkningen av ämnet, preparatet eller produkten.

Bestämmelser om kemikalier finns härutöver i landskapslagen (1990:32) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier. Om produktsäkerhet föreskrivs skilt.

50 §

Information till allmänheten

Landskapsregeringen kan utfärda närmare bestämmelser om myndigheternas skyldigheter att informera allmänheten om föroreningar i miljön och deras verkningar.

*Republikens president har förordnat
51 § att förfalla.*

**52 §
Miljögranskningsplikt**

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning besluta att verksamhet som medför risk för negativ miljöpåverkan som inte är ringa inte får bedrivas utan föregående miljögranskning.

Om det genom landskapsförordning bestäms att viss verksamhet kräver miljögranskning för vilken enligt tidigare gällande bestämmelser inte har krävts miljögranskning ska samtidigt föreskrivas om den tid inom vilken ansökan om miljögranskning ska lämnas in. Denna tid ska vara minst ett år från det att landskapsförordningen trätt i kraft.

**12 kap.
Övriga bestämmelser**

**53 §
Planer och program för miljöskydd**

Landskapsregeringen antar de planer och program för miljöskydd som avses i Europeiska gemenskapens rättsakter.

**54 §
Handräckning**

Polisen är skyldig att ge handräckning för verkställigheten av denna landskapslag, den lagstiftning som nämns i 10 § och med stöd av den utfärdade bestämmelser och beslut.

**55 §
Tystnadsplikt**

Den som vid utförandet av i denna lag förutsatta uppgifter har erhållit information om ett företags ekonomiska ställning eller om annans affärs- eller yrkeshemlighet eller om enskilda personers personliga förhållanden ska hemlighålla dessa uppgifter, om inte den till vars förmån tystnadsplikt är föreskriven samtycker till att uppgifterna lämnas ut. Sådana uppgifter får inte utnyttjas till egen eller någon annans fördel. Verksamhetsrelaterade utsläpps- och kontrolluppgifter samt miljökvalitetsuppgifter är likväl inte sekretessbelagda.

Utan hinder av tystnadsplikten får den som vid utförandet av uppgifter enligt denna landskapslag har tagit del av sådan information som avses i 1 mom. lämna ut uppgifterna till

- a) landskapsmyndigheter för utförande av uppgifter som avses i denna landskapslag och till
- b) åklagar-, polis- och tullmyndigheter för utredning av brott.

**56 §
Skydd för undersökningsredskap**

Det är förbjudet att skada eller att utan grund flytta på eller avlägsna instrument för mätning av miljökvaliteten eller andra undersökningsredskap och att annars störa användningen av dylik utrustning.

**13 kap.
Ikraftträdelse**

**57 §
Ikraftträdelse**

Denna lag träder i kraft den 1 december 2008. Åtgärder för lagens verkställighet får vidtas före lagens ikraftträdande.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd. De förordningar som har antagits med stöd av landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd ska utan hinder av lagens ikraftträdande förbli gällande om inte annat särskilt följer av bestämmelserna i denna lag.

**58 §
Befintliga verksamheter**

För befintliga verksamheter gäller följande:

- a) Giltiga tillstånd som är givna enligt landskapslagen (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd fortgår den tid som tillståndet gäller.
- b) Verksamheter som genom ikraftträdandet av denna lag blir föremål för granskningsplikt men som har giltiga tillstånd givna enligt den lagstiftning som nämns i a) punkten ska ansöka om miljögranskning senast tre månader innan tillståndet upphör att gälla.
- c) Verksamhet som har varit föremål för anmälan enligt landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd behöver inte lämna en ansökan om miljögranskning varvid av landskaps-

regeringen i anledning av anmälan utfärdade föreskrifter fortsätter att gälla.

d) Ansökan om tillstånd eller miljögranskning för verksamhet som genom ikraftträdandet av denna lag blir föremål för tillståndsplikt eller granskningsplikt men som tidigare inte har varit föremål för tillstånds- eller anmälningsplikt enligt den lagstiftning som nämns i a) punkten ska göras inom ett år från denna lags ikraftträdande.

59 §

Anhängiga anmälningsärenden

Anmälningsärenden som är anhängiga hos Ålands landskapsregering överförs, tillsammans med den beredning som föranstaltats, på tjänstens vägnar till prövningsmyndigheten när denna lag träder i kraft.

Mariehamn den 14 oktober 2008

JAN-ERIK MATTSSON
landskapsregeringsledamot

Katrin Sjögren
föredragande ledamot

